

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA

BdI Regele Ferdinand No. 5.

A R A D.

Redacția pentru Banat: TIMIȘOARA,
Hotel „Ferdinand” camerele Nr. 21 și 22.

DIRECTOR:

CONST. L. ȘTEFĂNESCU

Apare zilnic la orele 3 după amiază

Note zilnice

Tragica întâmplare din gara Aradului, care a costat — până acum — viața a patru oameni, — după cum se arată în altă parte a ziarului — a mai scos orașul nostru din toropeala în care se complăcea.

Întâmplarea e dureroasă, dar aceasta nu trebuie să împiedece pe nimeni de a trage din ea concluziile logice. Ceiace vom și face.

Și ce desprinde din ea? O totală lipsă de prevedere, o totală grijă de ființa proprie.

Se poate o mai mare considerare a trupului decât introducerea în el a unei băuturi despre care se știa că e scoasă dintr'un vagon cisternă, unde murdăria putea cădea neimpiedecată, se putea amesteca neștiințiv cu spiritul rămas cîneștie de când pe fundul cisternei?

La ei a primat îndestularea trupului cu alcool, plăcerea beției, negândindu-se la primejdie. Oameni fără grijă!

Dar, nu putem spune același lucru, despre organizatorii centenarului corpurilor de pompieri voluntari.

Aceia au avut destule griji pe cap! Și ce griji încă!

Mai întâi, grija, ca numai din întâmplare, serbarea centenarului să aibă loc înainte de serbarea a 100 de ani de când prin fraudă orașul Arad a ajuns municipiu, — serbare pe care o pregătește partidul maghiar. Au reușit, după cum se arată în altă parte a ziarului.

O altă grijă, mult mai importantă pentru trecutul românesc al Aradului, a fost, ca în nici unul din discursurile ținute Duminiică, să nu se amintească însemnatul fapt, că primul corp de pompieri voluntari la Arad, a fost înființat de români și sârbi la 1834 și că numai târziu, pe la 1870, — deci după unirea forțată a Ardealului cu Ungaria și după intronarea absolutismului — acest corp de pompieri s'a unit cu corpul de pompieri voluntari unguri, cu care se dușmăneau reciproc.

Deci și concluzia se impune dela sine — organizatorii centenarului de Duminiică, n'au serbat și n'au scos în evidență ceiace trebuiau și ceiace era o dovadă în plus că în acest Arad, înainte cu 100 ani, pulsa o viață românească mult mai activă decât cea ungurească. Este o neglijență care nu se poate ierta organizatorilor, și nu li se poate ierta pentru că printre ei s'au găsit și-au figurat și câțiva români, cari nu trebuiau să permită — din pur cavalerism, cum probabil s'a făcut — omisiunea acestor date, care probabil s'a făcut intenționat de către profesorul Zărai, comandantul efectiv al pompierilor voluntari din Arad.

Dar vedeți așa se lucrează la noi. Inițiativa particulară, la fel

cu cea oficială. Când ni se prezintă prilejul pentru a afirma înaintea lumii ceva bun, făcut de noi, nu utilizăm prilejul, ci lăsăm să ne scape din mână. Iar după ce-a trecut, când prima versiune eronată și-a făcut drum, abia atunci ne trezim și dăm cu comentarii ulterioare, cu argumente din cele mai puternice. Inșă ori cât ar fi ele de puternice, prima impresie rămâne. Celorlalte li se acordă numai un credit limitat și n'asotit de suspiciune.

Și aceasta în toate chestiunile, nu numai în cea despre care vorbim mai sus.

—sm—

Ni se duc prietenii!...

Unul câte unul, marii prieteni ai României, părăsesc viața pământească, trecând dincolo, în cea eternă. Cadavrul Regelui Alexandru, nici n'a fost înhumat, Louis Barthou e de o zi în pământ și iată că azi, printr'o moarte mai puțin tragică dar regretabilă, dispune dintre noi, acela care a fost până ieri Raymond Poincaré... În decurs de câteva zile, Franța pune pentru a doua oară zăbranic negru; pentru a doua oară se îndoaiază inimele franceze și inimele celor cari cu sufletul au fost întotdeauna alături de Franța.

Raymond Poincaré, marele bărbat de stat francez, a cărut moarte o plângem s'a născut la 1860. Avocat la Paris, s'a ocupat și cu gazetăria. La 1894 ajunge ministru de agricultură; la 1887 de instrucțiune, la 1894 de finanțe, iar la 1902 vicepreședinte al Camerei. În 1912, 1922 și 1926—28 ajunge prim-ministru, iar între anii 1913 și 1919, adică și în timpul războiului mondial, a fost președinte al republicii franceze. El a fost acela care în 1926 a salvat Franța dela un mare dezastru financiar, prin contribuția spiritului său clarvăzător și a sângelui său rece dintotdeauna.

R. Poincaré a fost, încă din 1909, membru al Academiei Franceze.

În ziua atentatului dela Marsilia s'a plâns de o răceală ușoară, iar în dimineața zilei de 15 Oct. 1934, la orele 3 jum., încetează din viață.

Doliul Franței e și doliul nostru, iar pe mormântul regretatului Poincaré, florile dragostei românești nu se vor vesteji.

p. s.

Trăiască Regele!

De ziua Ta, Majestate, printre lacrimi de doliu vărsate din durerea pentru dispariția celor doi prieteni ai Majestății Tale și ai României, gândul nostru se îndreaptă, ca printrenouri spre soarele nădejdi, spre Tine, strigând: »Trăiască Regele!»

Laolaltă și românii depe acest hotar, prin slova acestui stindard grăitor, suflă din sufletul nostru, care întreține ca pe un foc sacru: dragostea de țară și de Rege, aci unde aceasta se cere mai oțelită și mai înflăcărată, acum când, Majestate, îplinești 41 de ani, Te aclamă pe Tine Regele român al tuturor românilor, cu strigătul: »Trăiască Regele!»

Acum când informațiuni certe vin să concretizeze bănuiala, că și împotriva Regelui nostru și n'potriva țării Lui, furia revizionistă vrea să inarmeze o mână criminală, suntem, cu gând de-a despică zăbranicul ce ne nconjoară, lângă tronul Majestății Tale, urîndu-ți: »Trăiască Regele!»

Scrisnetul de revoltă în contra incendiatorilor păcii ne-a încruntat. Ne descriem însă fruntea pentru bucuria sărbătorii Majestății Tale și a noastră și ne închinăm cu speranțe în fața înfăptuirilor de până-acum și-a celor al căror capital rodnic e dragostea de Țară a Celui Căruia-l spunem însuflețit: »Trăiască Regele!»

Majestate!

Fili țării cu strămoși eroi al căror Cel mai vrednic urmaș ești Măria Ta, în clipe de întristare ca și n' clipe de bucurie stau lângă Tronul Ții binecuvântat, punându-și sufletul și brațele în serviciul poruncii Tale înțelepte, și făcându-ți zid de piepturi și credință neclintită, strigă, să răsune din munte n' munte, peste văi și n'ntinsul câmpiilor românești: »Trăiască Regele!»

Te aclamă românii Tai Majestate, pentruca ecoul bucuriei lor, la ziua Măriei Tale, să fie n' țară sărbătoare; iar peste hotar, să se afirme încă o dată unitatea n' dragoste de Rege și de Pa-

trie, — care-i stăpână neînvinșă pe meleagurile ce le stăpânești Măria Ta.

Trăiască Regele!

Măria Ta!

Puhoaiete ce-au trecut de atâtea ori peste neamul Țău, n'au nimicit poporul de Dumnezeu obăduit pe care-l guvernezi, pentruca domniul lui au fost viteji și înțelepți.

Acum când Te avem pe Tine nu numai conducător, ci măreț exemplu de luptă, de muncă, de jertfă isvorită din identificarea cu interesele Țării, nu ne temem, Majestate, de nici un fel de conspirație dușmană țării și Măriei Tale! Intruchipăm un singur suflet neînvinș, strează oțelită împotriva oricuiar vrea să nesocotească drepturile noastre sfinte. La aniversarea zilei care a dat României Mari un Rege viteaz, un Rege înțelept și muncitor, toată suflarea românească Te aclamă, strigând plinde nădejdi: »Trăiască Regele!»

Petru Selegeanu

Mai mulți otrăviți în gara Arad

— Rămășițe de spirt metilic, fac mai multe victime. — 4 ceferiști morți și mai mulți pe moarte —

Înainte cu câțiva ani era la modă și de tristă actualitate spirtul metilic, pus în comerț de câțiva comercianți fără conștiință și dor de câștig.

Au fost atunci zeci de victime. Morți sau rămași schilofi, cu urechi cari nu aud, cu ochi cari nu văd, cu mâini inerte și fără putere, cu picioare cari nu mai pot purta capul, centrul acțiunilor omenestii.

Dar lumea nu s'a învățat minte, n'a învățat să fie prevăzătoare. Numai așa se explică tragedia din gara Aradului.

De unde începe

Fabrica de spirt dela Reșița, după cum se știe, exportă spirt în streinătate și mai cu seamă în Germania. Exportă tot felul de spirt, chiar și spirt metilic. Exportarea se face în vagoane-cisterne românești, cari, după ce la locul de destinație sunt golite, revin în țară.

În noaptea de 11 spre 12 Octombrie, vazăzică, în noaptea de Joi spre Vineri, prin punctul Curtiei au intrat în țară, venind din Germania, multe vagoane-cisterne, care au fost garate în gara Arad.

Cine știe din ce întâmplare, pe fundul unei cisterne,

a mai rămas o cantitate oarecare de spirt metilic.

Ceferistul Savu, a văzut că din robinetul vagonului tras în pantă, picură ceva lichid, s'a apropiat, a mirosit, constatând că este spirt. A pus sub robinet un vas, în care s'au adunat cam 4 kgr. de spirt. A spus de chestiune prietenului său Stoia. Apoi și-a pus vasul în ghereta sa de lucru. Vineri dimineața, s'a dus să și ia vasul cu spirt, să și-l ducă acasă »să spele pe picioare pentru că-i bun contra osudării». La Savu acasă au venit pe urmă ceferistul Raț George și Almdășan însoțiti de doi lucrători din Curtiei. Aceștia au cerut să le dea și lor din spirtul găsit. Savu le-a spus că nu-i bun. Dar totuși au luat o jumătate de kilogram de spirt, i-au adăugat o cantitate egală de apă și au început să se cîntească.

Din spirtul găsit de Savu, au mai dus și doi muncitori dela Curtiei, despre a căror soartă până în prezent nu se știe nimic.

Tragedia

Oamenii, probabil, nu și-au dat seama ce beau. Efectele grozave ale spirtului metilic s'au manifestat a doua zi, Vineri. Ceferiștii s'au îmbolnăvit grav, iar Sâmbătă ce-

feristul a murit în chinuri groaznice. Iar Duminecă a mai murit Șimandan Nicolae și Rălmăgian Nicolae. Iar în noaptea de Duminecă spre Luni, a mai murit și ceferistul Păncotan.

În afară de aceștia, în stare gravă, pe moarte, se mai află și ceferistul Tășiedan și un altul, al cărui nume ne scapă.

Doi cari scapă!

Frănarul Palcu, care în noaptea fatală, era de serviciu a plecat cu un tren spre București, luând cu el o sticlă cu spirt metilic. Toată lumea era îngrijată de soarta sa, dar el, voind să se încălzească, a voit să tragă o dușcă de spirt. Dar gustându-l și-a dat seama de primejdie și a aruncat sticla cu beutură otrăvitoare. A scăpat și Savu, care nu e beutor din fire.

Poliția cercetează

Fiind sesizată poliția și-a început cercetările. În primul rând a sechestrat spirtul, circa 1 kgr. de spirt metilic curat și vre-un sfert de kgr. diluat cu apă din care s'a băut la Savu acasă. A intervenit telefonic la fabrica dela Reșița care cercetând vagonul a mai scos din el

(Continuarea în pag. IV)

Radu Baltag

Dacă iubiți adevărul; dacă aprobați campaniile noastre de salubritate națională, aveți singura posibilitate de a susține eforturile noastre: **PLĂTINDU-VĂ ABONAMENTELE ȘI ABONÂND PE AMICII VOȘTRI.**

Congresul asoc. g-ale a producătorilor și distribuitorilor de energie electrică

d. prof. Augustin Coman, primarul Timișorii, a ținut o foarte simplă cuvântare

In sala de festivități a primăriei timișorene, s'a ținut Sămbătă dimineața, ședința festivă a comisiei interimare a municipiului, pentru a jubila existența și funcționarea timp de 50 de ani a primei uzine electrice din Banat.

Tot cu această ocazie a fost și ședința de deschidere a celui de al treilea congres al „Asociației generale a producătorilor și distribuitorilor de energie electrică, din România”, de sub președinția d-lui I. Ștefănescu-Radu, din București.

Cuvântarea d-lui primar al Timișorii

La ora 10 dimineața, în fața unei asistențe selecte și numeroase — compusă din inginerii congresiști, veniți din toate colțurile țării și din notabilitățile orașului — d. prof. Augustin Coman, primarul Timișorii, deschide ședința festivă, rostind următoarele:

Domnilor,

Organul de conducere al Municipiului Timișoara s'a întrunit astăzi — în ședința festivă, — pentru a sărbători împlinirea unei jumătăți de veac dela întemeierea uzinei electrice comunale.

Conducerea Municipiului se simte fericită că a putut încadra în programul congresului d-voastră — a producătorilor de energie electrică — comemorarea acestui eveniment de importanță covârșitoare în istoria dezvoltării capitalei Banatului.

Domnilor,

În momentul în care d-v. vă întruniți în acest congres, apăsă asupra noastră asupra întregii lumi, norul negru, aducător de durere și de doliu, provocat de mâna criminală a unui minți răscălit.

Prin sălbaticul asasinat, întâmplat zilele trecute, lumea pierde două dintre cele mai proeminente figuri ale ei: Regele Alexandru al Jugoslaviei și Louis Barthou, ministrul de externe al Franței.

Unul din ei reprezenta soldatul, care, cu sacrificiul și lupta, în marele război, a luptat pentru cucerirea pășăntului la care istoria îi da dreptul; celalalt, înarmat cu scutul adevărului și al rațiunii, reprezenta pășăntul păcii și al ordinii, la care Europa, bătută de războaie, avea dreptul prin biruința poftelor de stăpânire și asuprire.

Țara noastră pierde doi mari prieteni. Inima noastră îndurerată resimte la moartea eroului Rege și a mareului diplomat Barthou, clipele eroice ale războiului, în care cei doi mari oameni, ai națiunilor aliate nouă, conduceau, unul pe front ostacolii săi, iar celalalt forțele morale ale Franței liberatoare, pentru asigurarea păcii și al ordinii prin dreptate.

Vă rog domnilor ca, într'un minut de liniște, să ne reamintim — cu durere — figurile acestor mari dispăruți, morți cu zămbetul de amărăciune, că au fost doborâți — gloante — fiindcă nutreau pentru omenire cele mai nobile gânduri de pace și strălucire.

Este singurul omagiu pe care-l aducem — din inimă — memoriei celor doi morți dătoriei Franței și Jugoslaviei îndoliate și în sfârșit pacii și civilizației.

După minutul de reculegere,

mice de azi, ce se prețază mai ușor distrugerii și răului și ați găsi, că ne aflăm în pragul barbariei de acum câteva milenii, evident mult mai rafinat, decât a omului primitiv de atunci. D-voastră sunteți solii unei puteri nu numai civilizatoare, dar și de echilibru, ținând cumpăna între ceea ce inventat omul pentru binele societății și între ceea ce a descoperit și a pus în serviciul răului, iar locul pe care-l ocupă electricitatea în progresul uman ca factor civilizator și de echilibru, va rămâne același, în ciuda încercării specialiștilor distrugerii, cari voiesc să și apropie și acest element, prin experiențele ce le fac cu undele electrice menite să incendieze, dela distanțe, bunuri materiale, să paralizze și să distrugă, în mase omenirea.

Domnilor,

Adunându-vă aici, în congres și pentru a comemora 50 de ani dela înființarea primei uzine electrice din Banat, vă rog să vă gândiți nu numai la adaptarea cât mai deplină a mijloacelor materiale menite să promoveze interesele uzinelor ce reprezentați, ci înainte de toate la valorificarea imenselor bogății naționale prin electricitate; fiindcă înainte de civilizația umană trebuie să situați pe cea națională, din care și spre care trebuie să pornească orice simțire, orice licărire de gând, orice bătaie de inimă, orice strigăt de victorie.

Căderile noastre de apă, acest carbune alb, a cărui grăsimi și ardăcime nu trebuie măsurată și care nu amenință cu epuizare, se irosește neexploatat nu din vina d-voastră, ci din aceia a vitregiei istoriei noastre. Găsiți mijloacele pentru a salva, nu numai economiei naționale, ci și civilizației, această bogăție.

În numele metropolei Banatului, a provinciei a cărei electrificare ne preocupă de ani de zile, vă urez, ca să găsiți soluțiile cele mai potrivite pentru problemele ce vă preocupă și vă urez spor la muncă.

Alte cuvântări

După d. prof. Augustin Coman, iau cuvântul d-nii: prof. G. Ștefănescu-Radu, președintele „Asociației Generale a Producătorilor și Distribuitorilor de Energie Electrică, din România”; D. Nistor, prefectul județului; ing. Raincescu, directorul general al energiei, din Ministerul de Industrie; prof. Busilă, președintele institutelor naționale de energie electrică; prof. Teodorescu, rectorul Școlii Politehnice, din Timișoara; ing. Caranfil, directorul general al Uzinelor Comunale București, delegatul municipiului București și ing. Cornel Micloși, directorul uzinelor electrice din Timișoara.

Manifestările de Duminecă

Duminecă dimineața, la orele 9 și jumătate, a avut loc pe stadionul sportiv „Electrică”, o serbare sportivă, organizată cu multă îngrijire.

Seara, cu trenul accelerat de București, congresiștii au părăsit Timișoara. Al Pav.

Ceasornice, Inele de logodnă se cumpără eficient la

CSÁKY
Arad, via-va de biserică luterană

Desvălirea și sfințirea bustului Lui Mihail Veliciu la Chișineu-Criș

În legătură cu solemnitățile ce vor avea loc Duminecă, în 21 Octombrie 1934 ni se anunță că se prevede o mare afluență de participanți mai cu seamă că Direcțiunea generală C. F. R. a acordat pe seama participanților la serbarea de desvălire a monumentului lui Mihail Veliciu din comuna Chișineu-Criș, județul Arad, o reducere de 50 la sută pe toate liniile C. F. R. din taxele tarifare a trenurilor de persoane și accelerat (rapid nu) dela orice stație din țară, pentru stațiile Crișul-Alb sau Pădureni, dacă vor. Reducerea e valabilă din ziua de 20 Oct. 1934 și se vor înapoia până în ziua de 22 Oct. 1934 inclusiv. La ducere se va călători cu o legitimație de călătorie cu prețul întreg, înapoierea făcându-se gratuit numai pe baza vizei biletului făcută de stația Crișul-Alb sau Pădureni. Întreruperea călătoriei nu este admisă. Pentru grupuri de 48 persoane ori mai multe, de pe teritoriul județului Arad, se acordă o reducere de 60 la sută. **Atragem tuturor o deosebită atenție ne asupra acestui favor și rugăm a comunica și cu alți aceasta.**

Actul sfințirii bustului lui Mihail Veliciu se va oficia de P. S. S. Episcopul dr. Grigorie Gh. Comșa al Aradu-

lui împreună cu un sobor de preoți, iar răspunsurile vor fi date de corul „Lyra” din localitate, — care și-a întărit repetițiile în vederea acestei serbări.

P. S. S. Episcopul Roman R. Ciorogariu fiind suferind, spre marele Său regret, nu poate lua parte la solemnitatea sfințirii monumentului bunului Său prieten, cu reprezentarea Sa a delegat pe P. S. S. Arhiepiscopul dr. Andrei Mager și doi consilieri Eparhiali din Oradea.

Se anunță, că guvernul ține să fie reprezentat la această serbare pentru a depune omagiul său memoriei celui ce a fost năpraznicul luptător de odinioară Mihail Veliciu.

Afară de județul și orașul Arad, vor fi reprezentate prin fruntași intelectuali Timișoara, Oradea, Clujul, Sibiu, Brașovul și alte centre ardelen. Legăturile de cale ferată cu Chișineu-Criș sunt destul de bune atât la ducere cât și la întoarcere. Se va căuta ca garniturile îndeosebi de către Arad, în aceea zi să plece mărite cu un număr suficient de vagoane.

În ultimul moment aflăm, că și a anunțat sosirea d. prof. univ. dr. Ioan Lupas, ministrului și președintelui Ligii Antirevizioniste pentru Ardeal.

Un centenar cu lacume

— **Primul nucleu al organizațiilor de pompieri voluntari în Arad, a fost creat de români și de sârbi, dar nu s'a pomenit nimic de el —**

Sămbătă și Duminecă, în Arad a avut loc sărbătorirea a 100 de ani dela înființarea organizației de pompieri voluntari din Arad.

În prima zi — Sămbătă — a avut loc ședința comitetului federației Arad, în biroul căsărmi pompierilor din oraș. În lipsa președintelui, dr. Romul Laza, avocat în Șiria, ședința a fost prezidată de d. dr. R. Coțoiu. S'au citit rapoartele cu caracter administrativ, venite din tot județul. Din aceste rapoarte s'a constatat că în perioada de timp de la 1 Septembrie 1933 până la 1 Septembrie 1934 incendiile au cauzat în județ pagube în valoare de 2.100.000 lei, din care, prin asigurări s'au restituit numai 230.000 lei. Față de numărul din anii trecuți, pe aceeași perioadă de timp, numărul incendiilor este în regres.

Seara a avut loc o masă comună.

Duminecă

Înainte de masă a avut loc un Te-Deum, la care s'a sfințit și drapelul corpului din Arad. După Te Deum, pompierii voluntari s'au întrunit în curtea cazărmi pompierilor, unde au avut loc diferite concursuri, dându-se pentru executare și câteva teme, cari au fost bine executate.

Premiul prim a fost câștigat de pompierii din Chișineu-Criș, al doilea de corpul din Șiria și restul de cele din Glogovăț, Schöndorf, etc. Muzica poliției a cântat la defilarea prin fața prefecturii.

Cu această ocazie am putut remarca următoarele:

Nici după 16 ani dela uni-

ră nu ai putut admira ceva care să te bucure. Este un inspector de pompieri aici la Arad, care nu știe nici măcar să transmită un raport compus dintr-o... simplă frază ca aceasta: „Am onoare a vă raporta că au sosit 87 ofițeri și 237 camarazi...”

Să nu mai amintesc că până și unele comenzi se făceau sau ungerse sau nemțești. Cât privește explicarea temelor, aceasta se făcea în limba lui Horthy.

Oare până când va mai dura starea aceasta? Ne era mai mare rușinea să asistăm și azi după 16 ani dela unire, la astfel de spectacole, patronate de intelectuali români?

Apoi pompierii municipali, au făcut câteva exerciții demonstrative cari au stârnit admirația asistenței, bucurasă că are o pază așa de bună contra focului. A urmat apoi defilarea și ședința festivă, care s'a ținut în sala mare a primăriei sub președinția d-lui dr. Nedelcu, care într-o scurtă cuvântare salută pe cei de față.

Mai vorbește domnil: dr. R. Coțoiu, — care propune și se acceptă, câteva momente de reculegere în semn de omagiu față de memoria Regelui Alexandru și Louis Barthou — Const. Popa în numele primarului, dr. Pauck Andersz, reprezentantul Banatului și par. C. Turicu. Toți oratorii au accentuat memoria și importanța corpurilor de pompieri voluntari, urând corpului din Arad, care-și serbează 100 ani de viață, ca pe viitor să aibă o activitate și mai rodnică decât până acum.

Cine-i identifică pe unguri cu odiosul atentat dela Marsilia?

Se dovedește tot mai precis că Ungaria poartă răspunderea morală a odiosului asasinat dela Marsilia!

Ruginții ziaristi în ale minciunii și în tot soiul de înscendări, de cari se servește iredentă ungard, fie la sediul focarului principal, la Budapesta, fie prin rezidențele ei cu cari s'impănate toate statele successorale, au ținut să se dea în spectacol și cu prilejul odiosului asasinat dela Marsilia.

În deosebi cei dela „Erdélyi Hírlap” din Arad, în loc mai bine să tacă, dacă n'au avut bunul simț, sau libertatea, — potrivit ordinelor primite dela Budapesta, — să înfieri cum se cuvenea criminalul atentat; au găsit de cuviință să ne facă morală... „pentru identificarea Ungaria cu atentatul”, pentru, mai corect spus: am învinut-o pe Ungaria, că poartă răspunderea morală a atentatului!

I-a durut, i-a întăritănt crunt, pe domni Major și Tiberiu Zima, faptul că, în rolul nostru și cu datorita noastră de ziaristi fixați în cel mai înaintat post de avantgardă al unui popor aliat celui jugoslav, grănicerii neadormiți cari sântem la holarul cel mai răvnit al pământului nostru, îmbibat cu sânge strămoșesc, la auzul îngrozitoare vestii, ne-am spus fațis cuvântul, — ca întotdeauna.

Ne bănuiau ca pe majoritatea citacilor dumnealor: numai niște simpli culegători de fapte diverse și nu drept ceea ce sântem: ziaristi români, trezi la datorie și deci informați și despre ce se petrece și ni se pregătește în lagărul sălbatecilor dumnealor slăpăni.

De aci surpriza și îndârjirea împotriva ziarului „Ecou”, — cel dintâi din întreaga presă europeană care a dat alarma, la treizeci de ore după comiterea asasinatului, care-i amestecul Ungariei, fiindcă centrul teroristă a refugiaților anarhiști croați se găsește pe teritoriul ungar, în „Dunántul”, ținutul transdanubian, vecin Jugoslaviei.

A doua zi, în „Ecou” apărut Vineri după amiază, 12 Octombrie, am precizat locul unde a funcționat cuibul de teroriști — Janka-pusztă — și unde au fost instruiți complotiștii, de către instructori unguri, cum să întrebuințeze revolverele-mitraliere, grenadele și bombele.

Secretul, vi-l destăinuim domnilor preținși „collegi”...

Între redactorii „Ecou”-lui se găsesc și astăzi aceiași ziaristi cari au dat cu 'n an în urmă și alarma despre pericolul care-l prezintă tolerarea, complicitatea oficialității maghiare, prin opoziția anarhiștilor croați la „Janka-pusztă”. Tot în aceea vreme s'a ocupat pe larg și ziarul „Universul” de cele ce se petrec la „Janka-pusztă”; iar, mai târziu, autoritățile maghiare, ca și acum, au desmintit pe un ton obraznic cele denunțate de presa română.

Cu cât cercetările au avansat, a început să se facă lumină în jurul atentatului și zilnic telegramele curg cu confirmări tot mai categorice, a celor scrise dintr'un început de „Ecou”.

Mărturisim sincer: nu ne bucură acest succes.

Am fi voit mai bine să 'nregistrăm o desmintire; să nu se dovedească amestecul vinovat al unui stat occidental.

Urmările pot duce la pierderea pe vecie a creditului de națiune civilizată a ungurilor și poporul maghiar nu-i cu nimic vinovat de abominabilele fapte cari le săvârșesc atât nebulii cari-l conduc astăzi, cât și presa fără busolă inspirată de aceștia.

Iată cine identifică poporul maghiar!

Bestiile dela Budapesta nu-l lasă 'n pace nici mort pe Barthou!

Cruzimea de suflet a farișeilor dela Budapesta, care-i ilustrează perfect cum îi numim în titlu, se poate vedea și din traducția celor scrise de ziarul „Magyarország” dia 10 Octombrie, ce-o reproducem din „Curentul”:

Louis Barthou a fost poate ultimul mohican din categoria acelor politicieni bătrâni și anchilozați în ignoranță cari s'au dovedit a fi incapabili să se emancipeze de sub psihologia războiului. Îl compătimim ca om, îl compătimim ca pe unul care și prin prostiile și greșelile sale a fost un credincios cetățean al Franței. Este un semn al destinului că a trebuit să moară cu Regele Jugoslaviei, alături

de care a lucrat pentru menținerea unui statu quo prevestitor de rele.

Notați „români” cari mai flirtați și astăzi cu agenții Budapestei, că revizionistii nu l-au iertat pe Barthou nici după ce l-au văzut pe catafalc!

Altă dovadă despre existența cuibului dela Janka Pusztă

O telegramă a lui Radio Central, plecată Sâmbătă după amiază din Annemasse, orașul din Franța unde s'au concentrat cercetările și se găsesc deținuți complicitii lui Kelemen, comunică următoarele precizuni:

„După un interogator de 36 de ore, Rajtici și Pospisil erau aseară complet epuizați.

Azi dimineață, interogatorul

lor a continuat, fiind condus de inspectorul de poliție jugoslav, Dimitrievici, ale cărui întrebări i-a silit să nu devieze cătuș de puțin.

Declarațiile lor de azi dimineață au corespuns întocmai cu cele făcute ieri de Pospisil.

Au declarat că, cu ocazia intrării lor în organizația secretă, condusă de d-rul Pavelici, au fost trimiși la 23 Septembrie 1932 în tabăra dela Janka-pusztă (Ungaria). Acolo mai erau 20—30 tineri, cărora li se da o educație morală și fizică din cele mai severe de mulți foști ofițeri ai armatei ungare, cari i-au instruit fiind exersați, în special în tragerea cu arma.

Tabăra era condusă de cunoscutul terorist Percec. După ce au părăsit tabăra, au plecat la Lausanne, având asupra lor pașapoarte ungare, pe care le-au schimbat acolo în pașapoarte cehoslovace false.

Rajtici a declarat că a cunoscut pe Pospisil la Janka Pusztă și că acesta a fost acolo puțin timp înainte atentatului.

Declarațiile făcute de delegația ungară la Liga Națiunilor, că tabăra a fost dizolvată, nu corespundea realității.

O organizație pentru suprimarea sprijinitorilor Franței

Londra, 13. — „Daily Mail” publică o telegramă din Geneva, în care spună că la Geneva se crede că ar exista o organizație internațională, care ar combate politica Franței prin suprimarea personalităților politice care susțin această politică.

Correspondentul lui „Daily Mail” spune că după atâtea asasinat, viața d-lui Titulescu ar fi primejdioasă.

Domnește aci o enormă satisfacție, — sorie „Daily Mail” — că în urma asasinării Regelui Jugoslaviei, d. Titulescu a reluat imediat conducerea afacerilor străine.

Un manifest al organizației „Narodna Otrbrana”

Cea mai de seamă organizație naționalistă jugoslavă „Narodna Otrbrana” a dat ieri publicității o proclamație către toți membri ei. În această proclamație se spune că prin asasinarea regelui de către un maniac plătit de dușmanii țării, s'a făcut totdeauna și un atentat contra siguranței statului jugoslav. De aceea, spune proclamația, toți membrii organizației „Narodna Otrbrana” trebuie să și trângă rândurile, pentru a convinge pe inamici, că cele trei gloante de revolver n'au asasinat împreună cu regele și națiunea jugoslavă.

Funeraliile lui Barthou

Sâmbătă după amiază, marele prieten și cetățean de onoare al României sincer îndoliat după dânsul, Louis Barthou, a fost dus la lăcașul de veci, fiind înhumat cu pompa funeraliilor naționale ce i s'au făcut, la cimitirul Père Lachaise, din Paris.

Înainte Esplanadei Invalizilor, d. Doumergue, președintele consiliului de miniștri a ținut un mișcător discurs, în care a schițat viața și opera lui Barthou.

D. Doumergue și-a încheiat cuvântarea astfel: „Împărtășind tuturor francezilor gândul lui Barthou, am conștiința că îi îngădui astfel să slujească Franța și după moarte”.

Trupele au defilat sub comanda generalului Gouraud.

Delegația României

Printre delegațiile străine venite la funeraliile lui Barthou s'au observat costumele pitorești ale celor patru țărani români.

Au fost deasemeni remarcate coroanele MM. LL. Regina Maria a României, Regina Maria a Jugoslaviei, a Regelui Carol al României, Regele Petru II al Jugoslaviei, Regele Italiei, Regele Bulgariei, și Regele Angliei.

Cei patru țărani au depus urna cu pământ românesc, înfășurată în tricolorul român, lângă sicriu. La serviciul re-

ligios dela Invalizi, urna a fost așezată chiar pe sicriu.

Cei patru țărani, în costume naționale, foarte remarcate, au fost așezați în timpul ceremoniei între înalții funcționari ai ministerului de externe francez.

Serviciul divin

Apoi corpul neînsuflit al lui Barthou a fost transportat în biserica Saint Louis, unde a avut loc serviciul divin.

Cortegiul s'a reconstituit în acelaș mod ca la plecarea dela Quai d'Orsay.

În biserica Saint Louis ceremonia religioasă s'a desfășurat majestos. Mareșalul Franchet d'Esperay, șeful armatei din Orient în timpul războiului, se află lângă catafalc.

Înmormântarea

Inhumarea la cimitirul Père Lachaise s'a făcut fără ceremonie, în prezența membrilor guvernului, după voința defunctului.

O mulțime imensă, care însoțise cortegiul, a așteptat în jurul cimitirului până la sfârșitul tristei ceremonii.

Delegația de țărani din provinciile românești a depus în țărâna care a acoperit sicriul lui Louis Barthou urna cu pământ românesc.

Mai mulți otrăviți în gara Arad

(Urmare din pag. I-a)

cam un kgr. de spirt metilic pe care l-a expediat chesturei din Arad.

Altă tragedie 'n perspectivă?

După ce Stoian a murit, doctorul crezând că este moarte naturală a dat autorizația de înmormântare. Și după obiceiul creștinesc, Sâmbătă seara a fost „priveghiu”. După unele informațiuni, priveghitorilor li

s'ar fi servit rachiu, făcut din diluarea cu apă a spiritului metilic, adus de Stoian din ghereta lui Savu.

Până acum însă nu s'a înregistrat nici o îmbolnăvire.

Radu Baltag

Cetiți și răspândiți „ECOUL”

Informațiuni

În zilele 8, 9 și 10 Noembrie se va ține, la București, congresul profesorilor de limba română din toată țara pentru a constata progresele, pe cari le-a făcut limba și literatura română în ultimii trei zeci de ani și a stabili norme comune pentru promovarea și apărarea limbii și literaturii române.

Programul cursurilor de limbi, organizate de Berlitz—A.F.P.A.

În urma inițiativei luate de Asociația Funcționarilor Particulari Arădeni (A.F.P.A.) de a procura membrilor săi cursuri de limbi la școala Berlitz (Str. V. Goldiș No. 3) în condițiuni economice prin abonamente s'au înscris peste 100 — unăsută — membri și au fost repartizați în 8 clase, cu urmă-

torul program:

Pentru începători: 1. limba română Luni—Miercuri ora 8—9, 2. limba franceză Luni—Miercuri ora 7—8, 3. limba engleză Marți—Joi ora 7—8, 4. limba germană Luni—Miercuri ora 7—8.

Pentru avansați: 5. limba română Marți—Joi ora 7—8, 6. limba franceză Marți—Joi ora 7—8, 7. limba engleză Luni—Miercuri ora 7—8, 8. limba germană Marți—Joi ora 7—8.

În limita numărului maxim fixat, de 20 persoane la fiecare curs, se mai primesc înscrieri.

A.F.P.A. îndeamnă pe toți membrii să beneficieze de condițiunile extem de avantajoase obținute cu mari stăruințe. Informațiuni la A. F. P. A. (Str. V. Goldiș No. 6).